

Віктор Антоненко і нинішній начальник управління Сергій Трофанчук

Юлія КИРКАЧ,
м. Слов'янськ

“Річку зберегти доручив Творець...”

40 років Віктор Антоненко очолював Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів (1977–2017) і понад 17 років продовжує турбуватися про Придніччя на чолі громадської організації “Сіверський Донець – відродження”.

Свято віруючи, що екологія природи має починатися з екології душі, Віктор Єгорович завжди приділяв особливу увагу саме просвітницькій частині екологічної діяльності, беручи на озброєння авторитетне слово і власний приклад. Особиті зустрічі зі школярами й студентами, екскурсії в одній із провідних лабораторій водної сфери, підтримка екологічно активної молоді, громадські екологічні акції на берегах річок...

Започаткований Віктором Антоненком добрі традиції, збагачено збереженим колективом водників басейну Сіверського Дінця, стали невід’ємною складовою формування екологічної свідомості його покоління.

У 2007 році він запалив одну з найперших зірок у сузір’ї Днів річок в Україні. І нині за підтримки колег і однодумців, влади і громадського вряду вже 17-й рік поспіль відзначається День Сіверського Дінця – свято головної водної артерії на сході України і відкрита платформа для екологічних ініціатив.

Доповіді науковців і виступи громадських діячів, гарячі суперечки колег за фахом і дружній обмін досвідом... А ще – неповторна краса природи Придніччя

і запальні виступи творчих колективів регіону, душевні пісні на слова Алли й Віктора Антоненків та авторські фотопоєми у подарунок на пам’ять про свято. Таким пам’ятають довоєнний День Сіверського Дінця його численні гості з усіх куточків нашої держави, підхоплюючи слова пісень “Вишиванка – моя Україна”, “Слов’янський край – пісенний край” і, звісно, “Гімн Сіверсько-Дніцю”.

Слов’янський край – пісенний край

*Пам’ять давніх часів
На просторах степів,
Щоб в дорозі не спалося...
В піснях – шир голосів
На возах чумаків,
Навіть в душах зосталися...*

*Неначе між ними і мною
Існує темний місток –
Сніваю в ромашковій полі,
Сніваю в ромашковій полі
В відлунні думяних квіток.*

Приспів:

*Слов’янський край –
пісенний край,
Чуттєве світло, серця мова...
Слов’янський край –
немовби Рай,
Чарівної музики розмова.
Слов’янський край –
пісенний край,
Діниця озер блакитна сила...
Слов’янський край –
немовби Рай,
Розкрив пісень небесні крила.*

*Місто в буйстві вітрів,
Вільний дух земляків
Терпким духом проймався...
Реуть їх хвилі вітрів,
Переконливий спів*

На варті Придінців’я

Днями свій 80-річний ювілей відзначив Віктор Єгорович Антоненко – усе своє життя він присвятив збереженню водних ресурсів головної водної артерії сходу України. Словом просвіти і невтомною працею служив багаторазово Сіверському Дінцю, залишивши часточку своєї душі в його вічних водах, у їхньому тасмному коді. І вдячний Донець, мов живий, у пекельному 2022-му нездоланним форпостом став на захисті нашої держави, стримуючи ворожу російську навалу.

*Степом вдаль розливаєсь...
Приспів.*

У межах свята було започатковано щорічний дитячо-юнацький творчий конкурс “Сіверський Донець – очима молоді”, який також надихався поетичною творчістю подружжя Алли та Віктора Антоненків. Він має на меті підтримати літературно та художньо обдаровану молодь у її прагненні сказати своє слово на захист довкілля, насамперед, Сіверського Дінця – джерела життя на сході України. Зростаючи і розлітаючись по всьому світу, вони несуть в усі усьоди цей спільно виплеканий вогонь любові до природи і шану до води. А чарівний пензлик і натхненне слово молоді продовжують торкатися серце усіх, хто бачить їхні творчі здобутки на сторінках різних видань...

“На гербі Слов’янська, сягнувши в блакить, став символом сокіл...”

У 2012 році подружжя Антоненків здобуло перемогу у Слов’янському міському конкурсі “Місто моє, ти для мене єдине” з пісню “Сокіл”, присвячену пам’яті слов’янського поета-романтика XIX століття Михайла Петренка. Його вірші давно вже стали народними піснями: “Взяв я бандуру...”, “Ходить хвиля по Осколу...”, “Дивлюсь я на небо...”. Саме символічний сокіл прикрашає сучасний герб Слов’янська.

Віктор Єгорович виступив одним із мшенатів, завдяки яким у Слов’янську було встановлено пам’ятний знак на місці батьківської садиби поета і меморіальну дошку на фасаді Центральної бібліотеки. В оргкомітеті допомагав із підготовки до відзначення 200-річчя з дня народження Михайла Петренка.

У 2016 році В. Антоненку присвоєно звання “Почесний краєзнавець України”, а у 2017-му

– звання “Почесний громадянин міста Слов’янська”. Нагороджений орденем “За заслуги” III ступеня, є заслуженим працівником сільського господарства України.

“Вишиванка – моя Україна...”

12 років тому всю Україну поєднала Рушнікова доріжка єднання родом зі Слов’янська – вишивані в ручну і з’єднані між собою барвисті рушники з часточками душі майстринь з усіх куточків нашої держави. І шлях її розпочався саме з Придінців’я: Днеччини, Луганщини, Харківщини. На кожному рушникові вишиті назва регіону і притаманні саме йому традиційні українські орнаменти. Наразі цей 75-метровий символ єдності України збагачено збірками з фондів Слов’янського краєзнавчого музею.

А починалося все у 2010 році в Слов’янську, коли ініціатори Всеукраїнського культурно-мистецького проекту “Україна єдина: Схід і Захід разом” (керівник проекту – Світлана Кучеренко) задумали протягом року побувати в усіх областях центрів нашої країни і до 20-ї річниці Незалежності України створити величезну Рушнікову доріжку єднання. До реалізації такої масштабної ідеї долучився і колектив Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів на чолі з Віктором Антоненком, надаючи всебічну підтримку патріотичній ініціативі. Ще на старті – допомогою у прибранні сценічних костюмів для урочистої ходи Україною, далі – прокладання маршруту завдяки дружнім зв’язкам і підтримці інших водогосподарських організацій у регіонах, де радо зустріли та узяли під свою опіку вісників зі Сходу. І символічно – авторською пісню “Вишиванка – моя Україна” на слова Алли й Віктора Антоненків (музика Ірини й Олександра Куриленків), що стала своєрідним гімном проекту.

З берегів Сіверського Дінця учасників Всеукраїнської рушнікової ходи благословляли в добру путь Лаврські дзвони і Святогірська чудотворна ікона Пресвятої Богородиці. Божа Матінка і пісня “Вишиванка – моя Україна” супроводжували їх на шляху довжиною в рік – від майстрині до майстрині, які з молитвою і натхненням творили справжній народний обєріг. Так, вишивальниця Марія Турчин із Прикарпаття казала тоді, що ця рушнікова доріжка духовно поєднала українців різних регіонів і релігійних конфесій цілою силою добра, любові та надії. Почавшись рушником, вишитим святогірськими ченцями, символ єдності України досяг у довжину 75 метрів і завершив свою урочисту ходу 24 серпня 2011 року в Києві. Осць так “в полотні квітчастім сто доріг” пролягли від Дону до Сяну, від Чорного моря і до столичних берегів могутнього Дніпра, щоб “у барвистій гаді рушників” поєднати всю Україну.

“Моя янголо-охоронець для ріки...”

У 2017 році, відзначивши 40-річчя очільництва Сіверсько-Донецького БУВР, Віктор Єгорович Антоненко передав кермо в надійні руки – ініціативному й відповідальному заступнику, а нині керівнику басейнового управління Сергію Івановичу Трофанчуку. Завдяки його прогресивному новаторському світогляду започатковані раніше експериментальні проекти отримали новий потужний імпульс.

День Сіверського Дінця, залишаючись відкритим майданчиком для конструктивного діалогу, виріс у багатомісний простір для втілення екоїдей. А творчий дитячо-юнацький конкурс поширився на весь басейн Сіверського Дінця у межах України, охопивши Харківську, Донецьку і Луганську області, ставши очікуваною екоподією для понад тисячі учасників широкую.

Пулсуючим сердечним ритмом, мов кола по воді, ширяться добрі зачини Віктора Антоненка, втілені у словах просвіти і справах всього життя. Вдячні колеги присвячують імениннику поетичні рядки, називаючи його “янголо-охоронець ріки”. А реальність така, що саме ЗСУ наразі є охоронцем, і захисником наших природних багатств. Пам’ятаймо про це.

Валентина СЕМЕНЯК,
м. Тернопіль

Діалог двох культур триває

Цьогорічний українсько-польський літературно-мистецький “Діалог двох культур” у Кременці був не таким, як завжди, бо відбувався у тривожний час війни. Насичена програма заходів не втомлювала, а навпаки, додавала ще більше сил: у повітрі витав дух братерства і співпраці.

Ваня 214-ї річниці від народження польського поета розпочалася у мистецькій світлиці музею. З теплим вітальним словом до присутніх звернулася директорка музею Юліуша Словацька-Тамара Сеніна. Подією наукової конференції став першопоказ відеофільму “Тут залишається дух Юліуша Словацького” за участю режисерки Анни Гордієвської.

Відомий польський поет (Асоціація польських письменників) Маріуш Ольбромський презентував свою книгу “Вірші про боротьбу за Україну” у перекладі Віри Меньок з Дрогобицького національного університету імені Івана Франка. Про співпрацю в галузі культури і мистецтва між Культурним центром в Перемишлі та культурними установа-

ми Львова за останнє десятиріччя розповів директор центру Януш Чарський. Про Тернопільщину в сучасному літературному просторі присутнім розповіла авторка цих слів, зокрема про постійну рубрику “Літбат тримає оборону” на шпальтах Всеукраїнської незалежної громадсько-політичної газети “Вільне життя”, про видання літературно-мистецького часопису “ЛітТера”.

Надзвичайно емоційним був виступ професорки Варшавського університету (колишньої викладачки Донецького університету) Валентини Соболь, яка щойно повернулася з леопольваного міста Ізюм і привезла із собою “Щоце” місцевої жителя, яка, перебуваючи в окупації, тасмно робила в ньому записи.

Окрасою святкової події став виступ вокально-інструментального ансамблю римо-католицької парафії Святого Станіслава, також – Ігоря Рябова, українського піаніста, лауреата міжнародних конкурсів, доктора філософії, доцента Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. У його виконанні звучали мелодії творів Василя Барвінського. Окрім згаданих у науковій конференції взяли

участь інші відомі українські і польські науковці, літератори. Яскравим доповненням заходу стало відкриття виставки кременецьких мистців Ольги Зозулі та Василя Петровського.

Діалог двох культур продовжив наступного тижня у місті Лодзі, де працювала науково-історична конференція. Участь у ній взяли українські та польські науковці, письменники, музейники.